

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An Capitulum Sede vacante possit commutare ultimas voluntates in casibus, in quibus poterat Episcopus? Ex p. 8. tr. 4. res. 34.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

successori, Bonifac. VIII. in cap. quia saepe 40. de elect. in 6.

2. Nec modò bona mobilia, quæ seruando seruari possunt, abalienare Capitulum non est integrum; sed nec immobilia sine Sedis Apostolicæ auctoritate, Concil. Ilerdense cap. 12. Nullis Clericorum cuiuslibet ordinis, officij, gradusve sit, quidquam domo præsumat, vel quod de utilitate instrumenti domus esse cognoscitur, id est mobilis, aut immobilis rei Ecclesiasticæ, conetur inuadere: pena alienantis ea bona est excommunicatio, non lata, sed ferenda sententia, & vix quoque peregrina ei communitio concedi debet, Concil. ibid.

3. Ad alienationes autem factas à Capitulo sine auctoritate Papæ quod attinet, eas electus Episcopus, cum erit confirmatus, rescindere, ac si ad Ecclesiæ suæ utilitatem pertinent, confirmare poterit vt indicabat can. 16. Ancyrana Synodi, his verbis: Si qua de rebus Ecclesiæ, cum Episcopus non est, Presbyteri vendiderunt, placuit rescisso contractu ad ius Ecclesiæ reuocari: similiter, si quid Episcopus sine Capituli consensu distraxit, de bonis Ecclesiæ suæ immobilibus, ea rata fore aut irrita velle potest, sicut docet Abb. in cap. 1. de his, quæ sunt à Prælato. Ita Bannius

4. Sed circa præsentem quæstionem, ne deseras videre Molinam tom. 6. tract. 1. disp. 11. num. 15. & latius Merolla tom. 3. disp. 7. c. 7. dub. 17. per totum.

RESOL. XLII.

An Capitulum Sede Vacante possit concedere Indulgentias?

Et quid de consuetudine iuxta hoc?

Vel an sit iuris, quod Capitulum committat alicui Episcopo, vt Indulgentias concedat in nomine ipsius Capituli? Ex p. 8. tr. 4. Ref. 35.

Sup. hoc in tom. 4. tr. 5. Ref. 41. §. ad lin. 4.

§. 1. **N**egatiue respondet Rodriguez in sum. tom. 1. c. 71. num. 22. vbi sic ait: *El Cabildo Sede vacante no puede conceder indulgencias, porque aunque el poder para las conceder pertenece à jurisdiccion Episcopal, como lo tiene semo Tomar, y consta del derecho, y nota Zabarella. No se comunica esto al Cabildo, Sede vacante, por ser este acto propriamente Episcopal, y assi lo mas seguro es, que el Cabildo le cometa à algun Obispo, como lo da à entender Zabarella, al qual sigue Pavinio. Lo qual se ha de tener aunque Ludovico Boloñino, al qual parece que sellega Navarro y Henriquez, tenga que el dicho Cabildo las puede conceder principalmente si la costumbre lo ha admitido.* Ita ille; cui adde Genuensem in Praxi Archiep. cap. 87. num. 32. Marcellum Culpæ in Praxi Archiep. cap. 44. num. 22. Henriquez, Reginaldum, Bonacinam, Tuscum, Ledesimam, Cordubam, & alios, quos citat Merolla tom. 3. disp. 7. cap. 7. dub. 16. num. 155.

Sup. hoc ibidem in lin. penult. præcitata in §. not. præterite.

2. Sed ipse contrariam sententiam existimat probabiliorẽ, & in eius fauorem adducit plures Doctores, & illam signanter tenet Molina de Insit. tom. 6. tract. 5. disp. 11. num. 6. vbi sic ait. Possit Capitulum concedere indulgentias, quia est actus iurisdictionis, censet probabilis Panorm. vbi supra vers. tertio decimo, posse illas concedere, sicut & Episcopus; in quam sententiam inclinant Nauarr. §. in Leuatico, monitor. 31. num. 6. & 7. quia ait consuetudine esse receptam, Syluest. verb. capitulum, in calce n. 5. & alij. Ad eandem sententiam accedit Panvinus vbi supra, §. 4. prima part. principal. Neque id probò, quod ait: debere scilicet Capitulum vt Episcopum electum nondum consecratum eas concedere per

Episcopum alium consecratum, quem ad id vocent. Neque enim illud est potestatis ordinis, sed solius iurisdictionis. Ita Molina, cui adde Azorium part. 21. 3. cap. 37. §. 9. qui tamen obseruat tutius esse, vt Capitulum committat alicui Episcopo, vt indulgentias cedat nomine ipsius Capituli.

RESOL. XLIII.

An Capitulum Sede Vacante possit commutare vltimas voluntates in casibus, in quibus poterat Episcopus? Ex p. 8. tr. 4. Ref. 34.

§. 1. **R**espondeo affirmatiue, quod probatur, quia in huiusmodi iurisdictione ordinaria, quæ Episcopo competit iure communi, mortuo Episcopo succedit Capitulum, vt probatum est sæpius, negari autem non potest, quin commutato vltimæ voluntatis sit actus iurisdictionis Episcopalis, ergo, &c.

2. Nota tamen, quòd in his commissionibus commutationum vltimæ voluntatis, quæ sunt Episcopo in casibus, in quibus iure ordinatio non posset Episcopus commutare, non succedit ei Capitulum; in aliis verò succedit. Prior conclusionis pars patet, tum quia ea, quæ iure speciali delegato competeant Episcopo, non transeunt in Capitulum, vt supra d. præmiss. vnic. huius quæst. circa med. post alios tradidimus; tum quia speciales commissiones factas Episcopo non transeunt in Capitulum, Sede vacante, sed in successorem, si factæ sint sub nomine dignitatis, textus est in cap. quoniam Abbas, de off. deleg. Si verò sub nomine personæ, expirat cum persona, vt ibidem tradunt Doctores, & notauit etiam Sanchez de matrim. lib. 8. disp. 27. num. 2. eo quòd subiectum, cui inhærebat, deficiat, arg. l. 2. ff. de vst. l. 1. vbi Bart. in sim. ff. de vst. & vst. leg. cum similib. Posterior pars probatur, quia in iis, quæ competunt Episcopo iure ordinario, & communi, delegatio & commissio Papæ non facit cum delegatum sed solum excitat eius iurisdictionem, cap. licet in corrigendis, de off. ord. & cap. fin. de simon. cum similib. atque in specie dispensationum tradit post alios Sanchez de lib. 8. disp. 2. num. 10. ad fin. Et hæc omnia docet etiam Moneta de commut. vlt. volunt. cap. 5. num. 477. & seq. cui adde Molinam de Insit. tom. 5. tract. 5. disp. 11. num. 5.

RESOL. XLIV.

An Capitulum Sede Vacante possit compellere executores testamentorum ad eorum complementum.

Et alij casus circa hoc conferuntur, & explanantur. Ex p. 8. tr. 4. Ref. 24.

§. 1. **R**espondeo cum Doctoribus, quos citat, & sequitur Merolla tom. 3. disp. 7. c. 7. dub. 11. num. 36. succedere Capitulum in potestate compellendi executores testamentorum, & ipsis negligentibus procedendi ad executionem illorum.

2. Vnde Rodriguez in summa tom. 1. cap. 71. num. 10. sic ait, *El Cabildo Sede vacante no solamente puede compeler à los executores del testamento, mas aun puede executar el testamento siendo negligentes los executores en su complemento. Conforme la comun, que traen Covarrubias y Pavinio, puede compelerlos à que den cuenta de su administracion, como lo afirma Imola, y Fronco.* Ita ille.

3. Igitur Capitulum, Sede Vacante, potest succedere.